

E-komercija

Publicēts: 22.09.2022.

Šīs sadaļas informācija paredzēta e-komercijā iesaistītajiem pasta/ ekspresspasta operatoriem un pārējiem e-komercijā iesaistītajiem uzņēmumiem.

Fiziskām personām informācija par pasta un ekspresspasta sūtījumu muietošanu atrodama sadaļā [Pasta sūtījumi](#).

E-komercija ievieš pārmaiņas starptautiskajā tirdzniecības vidē, tostarp pārrobežu preču plūsmā.

No 2021. gada 1. jūlija Latvijā, tāpat kā pārējās Savienības dalībvalstīs, sāk piemērot Pievienotās vērtības nodokļa e-komercijas direktīvu^[1], kas atceļ pašlaik noteikto atbrīvojumu no pievienotās vērtības nodokļa (PVN) zemas vērtības sūtījumu importam, ja preču vērtība sūtījumā nepārsniedz 22 eiro.

Tas nozīmē, ka no 2021.gada 1.jūlija par pilnīgi visiem komerciālajiem pasta sūtījumiem no valstīm ārpus Savienības būs jāsniedz importa deklarācija un par precēm jāmaksā PVN. Turklāt muitas deklarācija būs jāsniedz arī par nekomerciālo preču sūtījumiem, ko viena privātpersona bez samaksas sūta otrai privātpersonai (t.s. "dāvanas").

[1] Padomes 2017.gada 5.decembra Direktīva (ES) 2017/2455, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK un Direktīvu 2009/132/EK attiecībā uz konkrētām pievienotās vērtības nodokļa saistībām pakalpojumu sniegšanā un preču tālpārdošanā

 [Prezentācija "E-komercijas izmaiņas 2021.gadā"](#)

 [E-komercijas deklarāciju veidi](#)

H7 deklarācija

Kas ir H7 deklarācija un kad to izmanto

Zemas vērtības sūtījumu atvieglotai deklarēšanai no 2021.gada 1.jūlija tiek ieviests jauns muitas deklarācijas veids - importa deklarācija ar īpaši samazinātu datu kopu - H7 deklarācija.

H7 deklarācija ir izmantojama juridisku un fizisku personu preču sūtījumu, kuriem piemēro atbrīvojumu no ievadmuitas nodokļa saskaņā ar Regulas Nr.1186/2009^[1] 23.panta 1.punktu vai 25.panta 1.punktu, deklarēšanai laišanai brīvā apgrozībā. Tas nozīmē, ka H7 deklarāciju izmanto, ja preču sūtījuma patiesā vērtība nepārsniedz 150 eiro (t.sk. fizisko personu "dāvanu" deklarēšanai) un tie tiek tieši ievesti no trešās valsts.

H7 deklarāciju nevar izmantot:

ja preču vērtība sūtījumā (patiesā vērtība) pārsniedz 150 eiro (bez piegādes izdevumiem);

preču, kurām piemēro ierobežojumus un/vai aizliegumus, deklarēšanai;

ja sūtījumos ir akcīzes preces (alkohola izstrādājumi, kafija, bezalkoholiskie dzērieni), smaržas un tualetes ūdeņi;

ja preces netiek tieši ievestas no trešās valsts (piemēram, ja preces novietotas uzglabāšanā muitas noliktavā).

Ja tiek konstatēts, ka iesniegtā H7 deklarācija neatbilst kādam nosacījumam, tā tiek noraidīta un tās vietā jāiesniedz atbilstoša muitas deklarācija, piemēram, standarta importa deklarācija.

Kur jādeklarē preces ar H7 deklarāciju

Zemas vērtības sūtījumu preču laišana brīvā apgrozībā jādeklarē muitas iestādē, kura atrodas tajā dalībvalstī, kurā beidzas preču nosūtīšana vai pārvadāšana, izņemot, ja tiek piemērots PVN īpašais režīms (*IOSS - Import One Stop Shop*). Tas nozīmē, ka, ja *IOSS* shēma netiek piemērota, par precēm, kuru saņēmēji atrodas Latvijā, importa deklarācija laišanai brīvā apgrozībā (H7 deklarācija) jāiesniedz Latvijas muitas iestādē.

Kā iesniegt H7 deklarāciju

Juridiskās personas H7 deklarāciju Elektroniskajā muitas datu apstrādes sistēmā (EMDAS) varēs iesniegt, tikai izmantojot programmisko saskarni (*system to system*), t.i. nodrošinot elektronisku datu apmaiņu starp savu sistēmu un EMDAS. Fiziskās personas deklarācijas EMDAS varēs iesniegt, izmantojot aplikāciju.

Juridiskajām personām informācija par programmiskās saskarnes dokumentāciju un tehniskajiem failiem ir pieejama VID mājaslapas muitas sadaļā "[Kā lietot EMDAS](#)", atvērumā "Programmiskās saskarnes lietotāja rokasgrāmata". EMDAS testa vides ir gatavas integrācijas testiem ar klientu (juridisku personu) informācijas sistēmām.

Lai H7 deklarācijas iesniegšanai caur programmisko saskarni būtu iespējama, juridiskām personām ir jāpiesakās sistēmas Tehnoloģisko lietotāju tiesību saņemšanai.

Pieteikums tiesību piešķiršanai jāiesniedz VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmā, izmantojot izvēlni "Dokumenti" (no veidlapas) – "Informācija Muitas pārvaldei", un pievienojot aizpildītu *Iesniegumu par Tehnoloģisko lietotāju saraksta noteikšanu EMDAS2*, kas pieejams VID mājaslapas sadaļā "[Iesniegumi un pilnvaras](#)".

Papildu informācijas iegūšanai vai jautājumu gadījumā lūdzam vērsties VID Muitas pārvaldē, izmantojot VID Elektronisko deklarēšanas sistēmu (EDS).

“Patiesā vērtība” ir:

attiecībā uz komerciālām precēm: pašu preču cena, kad tās pārdod eksportam uz Savienības muitas teritoriju, neietverot pārvadājuma un apdrošināšanas izmaksas, izņemot gadījumus, kad tās ietilpst cenā un nav atsevišķi norādītas rēķinā, un jebkurus citus nodokļus un maksājumus, ko muitas dienesti var noskaidrot no jebkāda(-iem) attiecīgā(-ajiem) dokumenta(-iem);

attiecībā uz nekomerciālām precēm: cena, kas par šīm precēm tiktu maksāta, ja tās tiktu pārdotas eksportēšanai uz Savienības muitas teritoriju.

Patiesās vērtības definīcija noteikta Delegētās regulas Nr.2015/2446^[1] 1.panta 48) punktā.

Patieso vērtību izmanto, lai noteiktu, vai uz precēm ir attiecināms Regulas Nr.1186/2009^[2] 23.panta 1. punktā un 25. panta 1.punktā minētais atbrīvojums no ievad muitas neatkarīgi no izmantotā PVN režīma.

[1] Komisijas 2015. gada 28. jūlija Delegētā regula (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr.952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem.

[2] Padomes 2009.gada 16.novembra Regula (EK) Nr.1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem

No 2021.gada 1.jūlija Savienības muitas teritorijā importa PVN deklarēšanai iespējams piemērot *IOSS* shēmu, pārdevējam vai tā starpniekam reģistrējoties ES identifikācijas dalībvalstī un saņemot *IOSS* PVN numuru. Ja tirdzniecības platforma izmanto *IOSS* shēmu, pircējs PVN summu samaksā pirkuma izdarīšanas brīdī.

Uz *IOSS* shēmas sūtījumiem attiecas prasība iesniegt importa muitas deklarāciju. H7 deklarāciju par šādiem sūtījumiem EMDAS iesniedz ekspresspasta, pasta vai pārvadājuma pakalpojuma sniedzējs, deklarācijas datus norādot derīgu *IOSS* identifikācijas numuru, kas kalpo par pierādījumu PVN deklarēšanai saskaņā ar *IOSS* shēmu.

Ja *IOSS* identifikācijas numurs nav derīgs vai tā pārbaudi nav iespējams veikt tehnisku iemeslu dēļ, H7 deklarācija EMDAS netiek pieņemta. Šādā gadījumā *IOSS* shēmu nodokļu nomaksai nevar izmantot un H7 deklarācijas vietā jāiesniedz standarta importa muitas deklarācija vai H7 deklarācija bez *IOSS* numura.

Ievēribai!

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140.⁴ panta pirmās daļas 1.punktu ^[1], iegādāties preces, kurām e-komercijas platforma ir piemērojusi PVN īpašo režīmu – *IOSS*, drīkst tikai fiziskas personas. Juridiskas personas, kas ir nodokļu maksātājas un veic uzņēmējdarbību, PVN īpašo režīmu *IOSS* preču iegādei izmantot nedrīkst.

IOSS H7 datu elementi

13 01 017 000 [3/2]	Eksportētājs	Atsevišķā sūtījuma nosūtītājs (pārdevējs)
13 04 017 000 [3/16]	Importētājs	Fiziska persona
13 05 017 000 [3/18]	Deklarētājs	Ekspresspasts/ pasts/ pārvadātājs
13 06 017 000 [3/20]	Pārstāvis	nenorāda
13 06 030 000 [3/21]	Pārstāvja statusa kods	nenorāda
13 09 017 000 [3/27]	Pircējs	H7 neparedz šo datu elementu
13 16 031 000 [3/40]	Fiskālās atsauces kods	FR5
13 16 034 000 [3/40]	PVN identifikācijas Nr.	/OSS numurs

Piezīme. Pilnvarojums no preču saņēmēja nav nepieciešams.

Ja tiek konstatēts, ka iesniegtā H7 deklarācija neatbilst kādam nosacījumam, tā tiek noraidīta un tās vietā jāiesniedz atbilstoša muitas deklarācija, piemēram, standarta importa deklarācija.

[1] Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140.⁴ pants. Importa režīms jeb īpašs nodokļa režīms no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu preču tālpārdošanai

(1) Šā panta izpratnē:

1) importa režīms ir Padomes 2011. gada 15. marta Īstenošanas regulas (ES) Nr. 282/2011, ar ko nosaka īstenošanas pasākumus direktīvai 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (pārstrādāta versija) 57.a panta 3. punktā (Padomes 2019. gada 21. novembra Īstenošanas regulas (ES) Nr. 2019/2026, ar ko groza Īstenošanas regulu (ES) Nr. 282/2011 attiecībā uz preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, ko veicina elektroniskas saskarnes, un uz īpašiem režīmiem nodokļa maksātājiem, kas sniedz pakalpojumus personām, kuras nav nodokļa maksātājas, un kas veic preču tālpārdošanu un konkrētas preču piegādes iekšzemē redakcijā) minētais režīms

Gadījumos, ja nav izmantota *IOSS* shēma (t.i. gadījumi, kad PVN nav samaksāts pirkšanas brīdī un sūtījumi jāatmuito saņēmēja dalībvalstī - Latvijā), iespējams izmantot Pievienotās vērtības nodokļa likuma 140.⁵ pantā minēto importa režīmu no trešajām valstīm vai trešajām teritorijām importētu preču sūtījuma deklarēšanai un samaksai.

Tas nozīmē, ka loģistikas operators (pasts/ ekspresspasts/ pārvadātājs), noformējot H7 deklarāciju, pievienotās vērtības nodokļa samaksai izmanto savu muitas vispārējo galvojumu ar atlikto maksājumu. Šādā gadījumā sūtījumam piemēro pievienotās vērtības nodokļa standartlikmi.

Importa režīms ir īpaši piemērots gadījumos, ja preces tiek nosūtītas ar *Incoterms 2020* DDP noteikumu - "piegādāts ar nodevas samaksu (galamērķa vietas nosaukums)".

DDP sūtījumu deklarēšana

Incoterms 2020 DDP (*Delivered Duty Paid*) noteikums "piegādāts ar nodevas samaksu (galamērķa vietas nosaukums)" paredz vislielākās saistības pārdevējam, ņemoties preces nogādāt līdz pircējam un nodrošinot arī muitas formalitāšu nokārtošanu un muitas maksājumu samaksu. Šādos gadījumos ne tikai transportēšanas izmaksas, bet arī maksa par muižošanu un nodokļi tiek iekļauti preces cenā, t.i. preču saņēmējs tos jau ir samaksājis, savukārt preču muižošanu veic pārdevēja deleģēts pārstāvis, kas visbiežāk ir pārvadātājs vai pasts/ekspresspasts.

Tā kā DDP piegādes noteikumu gadījumā sūtījuma saņēmējs (pircējs) nav iesaistīts muižošanas procesā, sniedzam piemērus personu norādīšanai importa deklarācijās:

Informācija datu elementos standarta deklarācijai

3/2	Eksportētājs	sūtījuma nosūtītājs (pārdevējs)
3/16	Importētājs	pārvadātājs/ ekspresspasts/ pasts
3/18	Deklarētājs	pārvadātājs/ ekspresspasts/ pasts
3/20	Pārstāvis	nenorāda
3/21	Pārstāvja statusa kods	nenorāda
3/27	Pircējs	sūtījuma saņēmējs (pircējs)

Piezīme. Saņēmējam nav pienākums iesaistīties preču muižošanā, līdz ar to pilnvarojums no saņēmēja netiek prasīts.

Informācija datu elementos H7 deklarācijai

13 01 017 000 [3/2]	Eksportētājs	sūtījuma nosūtītājs (pārdevējs)
---------------------	--------------	---------------------------------

13 04 017 000 [3/16]	Importētājs	persona (fiziska vai juridiska)
13 05 017 000 [3/18]	Deklarētājs	pārvadātājs/ ekspresspasts/ pasts
13 06 017 000 [3/20]	Pārstāvis	nenorāda
13 06 030 000 [3/21]	Pārstāvja statusa kods	nenorāda
13 09 017 000 [3/27]	Pircējs	H7 neparedz šo datu elementu

Piezīme. Saņēmējam nav pienākums iesaistīties preču muietošanā, līdz ar to pilnvarojums no saņēmēja netiek prasīts.

Nekomerciālu preču sūtījumu atmuietošana

Nekomerciālas preces ir preces tādos sūtījumos, ko viena privātpersona (fiziska persona) nosūta citai privātpersonai (fiziskai personai) un kas:

ir neregulāri,

ietver vienīgi saņēmēja vai tā ģimenes personīgai lietošanai paredzētas preces, kurām nav nekādas komerciālas nozīmes ne to veida, ne daudzuma ziņā un

ko nosūtītājs nosūta saņēmējam, nesaņemot nekāda veida atlīdzību.

Gadījumā, ja fiziska persona saņem preces, ko nopirkusi no otras fiziskas personas, tad sūtījums ir uzskatāms par komerciālu preču sūtījumu un uz to attiecināmi komerciālu sūtījumu muietošanas nosacījumi (piemēram, pirkums no fiziskas personas www.ebay.com).

No 2021. gada 1. jūlija nekomerciālu sūtījumu atmuietošanai ir jāiesniedz muitas deklarācija neatkarīgi no sūtījuma vērtības un tā, vai sūtījums ir atbrīvots no muitas maksājumiem.

Lai gan nekomerciālu preču sūtījumi daļēji vai pilnībā var tikt atbrīvoti no muitas maksājumiem, muietošanas nolūkam tiem ir jānosaka preču muitas vērtība (*value for customs purpose*).

Informācija par muitas maksājumiem nekomerciālu preču sūtījumiem

	levedmuitas nodoklis	PVN	Akcīzes nodoklis
--	-------------------------	-----	---------------------

Nekomerciālu preču sūtījums ar vērtību līdz 45,00 eiro	NAV (sk.1.piezīmi)	NAV (sk. 1.piezīmi)	NAV (sk. 1.piezīmi)
Nekomerciālu preču sūtījums ar vērtību no 45,01 eiro līdz līdz 150,00 eiro	NAV/ IR (sk. 2.piezīmi)	IR	IR
Nekomerciālu preču sūtījums ar vērtību virs 150,00 eiro	IR (skat. 3.piezīmi)	IR	IR

1.piezīme

Lai sūtījumu atbrīvotu no muitas maksājumiem, tas nedrīkst pārsniegt 45 eiro vērtību un daudzuma ierobežojumus šādām precēm:

tabakas izstrādājumiem:

- 50 cigaretes vai
- 25 cigarillas (cigāri, kas sver ne vairāk par 3 gramiem), vai
- 10 cigāri, vai
- 50 gramu smēķējamās tabakas, vai atbilstošs šo produktu sortiments.

spirtam un alkoholiskajiem dzērieniem:

- 1 litrs – dzērieniem, kas iegūti destilācijā, un stipriem alkoholiskiem dzērieniem, kuru alkohola tilpumkoncentrācija pārsniedz 22 %; nedenaturētam etilspirtam ar spirta tilpumkoncentrāciju 80 % un vairāk vai
- 1 litrs – dzērieniem, kas iegūti destilācijā, un stipriem alkoholiskiem dzērieniem un aperitīviem uz vīna vai spirta bāzes, tādēļ, sakē vai līdzīgiem dzērieniem, kuru alkohola tilpumkoncentrācija nepārsniedz 22 %;
- dzirkstošiem vīniem un deserta vīniem vai atbilstošam šo dažādo produktu sortimentam un
- 2 litri nedzirkstošam vīnam.

smaržām, tualetes ūdenim u.c.:

- 50 gramu – smaržām (*parfum*) vai
- 250 mililitri – smaržūdenim (*eau de parfum*), tualetes ūdenim (*eau de toilette*) un odekolonam (*eau de cologne*).

2.piezīme

Neatkarīgi no preču daudzuma un vērtības atbrīvojumi no ievad muitas nodokļa netiek piemēroti šādām sūtījumos esošajām precēm:

- alkoholam;
- smaržām un tualetes ūdeņiem;
- tabakas izstrādājumiem.

3.piezīme

Personai ir tiesības lūgt piemērot *multas nodokļa vienoto procentuālo likmi* – 2,5 % no preču muitas vērtības, ar nosacījumu, ka saņemtā sūtījuma kopējā vērtība nepārsniedz 700 eiro. Vienoto likmi nepiemēro tabakai, tabakas izstrādājumiem, alkoholiskiem dzērieniem.

Korespondences priekšmetu deklarēšana

Izmaiņas e-komercijā, kas no 2021. gada 1. jūlija paredz pienākumu elektroniski deklarēt visus zemas vērtības preču sūtījumus neatkarīgi no to veida - komerciāli vai nekomerciāli, rada jautājumu, kā šādos gadījumos deklarēt dažādus dokumentu un iespieddarbu sūtījumus.

Lai pasta operatoru rīcībā būtu vienveidīga informācija, sniedzam skaidrojumu par pasta un eksprespasta sūtījumu, kuri satur fizisko vai juridisko personu dokumentus, uzņēmumu dokumentāciju (piemēram, shēmas, rasējumi, līgumi u.c.) deklarēšanu.

“Korespondences priekšmeti” ir tādas vēstules, pastkartes, vēstules Braila rakstā un iespieddarbi, kam nav piemērojams ievad muitas vai izvad muitas nodoklis⁴¹.

Atbrīvojums no ievad muitas nodokļa piemērojams iespieddarbiem, kas minēti Regulas Nr. 1186/2009⁴² 87. un 88. pantā, 90. panta 1. punkta “d” apakšpunktā un 104. panta “f” un “o” punktā.

Ņemot vērā to, ka Deleģētās regulas 2015/2446⁴³ 1. panta 26) punktā minētā “korespondences priekšmetu” definīcija satur nepietiekamu skaidrojumu, savukārt Pasaules Pasta konvencijas (turpmāk – konvencija) 12. panta 2. punktā ir ietverts jēdziena “vēstulju korespondence” skaidrojums:

- 2.1. *prioritāri sūtījumi un neprioritāri sūtījumi, kuru svars ir līdz diviem kilogramiem;*
- 2.2. *vēstules, pastkartes, iespieddarbi un sīkpakas, kuru svars ir līdz diviem kilogramiem;*
- 2.3. *neredzīgajiem paredzētie sūtījumi, kuru svars ir līdz septiņiem kilogramiem*
- 2.4. *īpaši saiņi, t. s. “M maisi”, kuros ir laikraksti, periodiskie izdevumi, grāmatas un līdzīgi iespieddarbi vienam un tam pašam adresātam uz to pašu adresi un kuru svars ir līdz trīsdesmit kilogramiem,*

ko izmanto universālā pasta pakalpojumu sniedzējs - VAS “Latvijas Pasts”, turklāt šāda veida priekšmeti aizvien vairāk tiek iekļauti eksprespasta sūtījumos, var uzskatīt, ka Regulas 2015/2446 1. panta 26) punktā minētā korespondences priekšmetu definīcija ir attiecināma arī uz fizisko un juridisko personu dokumentu sūtījumiem (piemēram, bankas kartes, jebkāda papīra dokumentācija, datu nesēji u. tml.), ja tie ir nosūtīti konkrētam adresātam individuālā sūtījumā:

kas nogādāti Latvijā, izmantojot pastu vai eksprespastu;

kuru svars ir līdz diviem kilogramiem (konvencijas 12. panta 4. punkts pieļauj atsevišķām kategorijām pārsniegt 2. punktā minētos svara ierobežojumus); un

kas nesatur priekšmetus, ko var klasificēt kā preces (t.i., ko nevar klasificēt kā pirkšanas-pārdošanas objektu).

Šādā gadījumā minētos sūtījumus var deklarēt laišanai brīvā apgrozībā saskaņā ar Deleģētās regulas 2015/2446 141. panta 2) punktu - korespondences priekšmetus uzskata par deklarētiem laišanai brīvā apgrozībā, tos ievedot Savienības muitas teritorijā. Tas vienlaicīgi nozīmē arī to, ka gadījumos, ja šādi sūtījumi atrodas pagaidu uzglabāšanā, pagaidu uzglabāšanas vietas turētājam ir jāveic manuāla pagaidu uzglabāšanas deklarācijas (PUD) atrakstīšana (lai muita var pārliecināties, vai sūtījums pēc apraksta/ satura atbilst korespondences priekšmetiem).

[¹] Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētās regulas (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem, 1. panta 26) punkts

[²] Padomes 2009. gada 16. novembra Regula (EK) Nr. 1186/2009, ar kuru izveido Kopienas sistēmu atbrīvojumiem no muitas nodokļiem

[³] Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētās regulas (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem

Deklarētājs, pārstāvis, pilnvarojums

Uz e-komercijas sūtījumu tāpat kā uz jebkuras kravas muitošānu attiecas termini “deklarētājs”, “pārstāvis” un “pilnvarojums”, atsevišķos gadījumos ar nelielām atšķirībām iesaistīto personu norādīšanā muitas deklarācijā.

1. Kas ir deklarētājs?

“Deklarētājs” ir persona, kas iesniedz muitas deklarāciju savā vārdā, vai persona, kuras vārdā tiek iesniegta šāda deklarācija. Deklarētājam jābūt Savienības muitas teritorijā reģistrētai personai (juridiskai vai fiziskai).

2. Kas ir pārstāvis, pārstāvību veidi?

Ikviena persona var iecelt sev pārstāvi muitas formalitāšu kārtošanai un citu muitas jomā noteiktu darbību veikšanai. Šāda pārstāvība var būt:

tieša – pārstāvis muitā rīkojas citas personas vārdā un tās uzdevumā (importētājs ir deklarētājs),

vai

netieša – pārstāvis muitā rīkojas savā vārdā, bet citas personas uzdevumā (pārstāvis ir deklarētājs).

Pārstāvim jābūt Savienības muitas teritorijā reģistrētai personai.

Darbībās ar muitas dienestiem pārstāvim muitā jāpaziņo, ka viņš rīkojas pārstāvētās personas uzdevumā un jānorāda, vai pārstāvība ir tieša vai netieša (t.i. pilnvarojumā tiek norādīts pārstāvības veids).

Personai, kas nepaziņo, ka tā rīkojas kā pārstāvis muitā, vai kas paziņo, ka tā rīkojas kā pārstāvis muitā, bet tai nav attiecīga pilnvarojuma, uzskata par personu, kas rīkojas savā vārdā un savā uzdevumā (t.i. pārstāvis ir deklarētājs). Minētais ir attiecināms arī uz gadījumiem, kad pārstāvis rīkojas pretēji pilnvarā norādītajam pilnvarojumam (piemēram, muitas deklarācijā norāda, ka rīkojas tiešajā pārstāvībā, kaut gan pilnvarā ir norādīts, ka tiek pilnvarots rīkoties netiešajā pārstāvībā), tas ir, arī šādos gadījumos uzskata, ka persona rīkojas savā vārdā un savā uzdevumā.

Tādēļ gadījumā, ja pārstāvis muitas iestādē iesniedz muitas deklarāciju, tai jāpievieno (skenētā veidā) pilnvarojumu apliecinošs dokuments (pilnvara, līgums), norādot pārstāvības veidu, pilnvarojuma apjomu u.c. informāciju.

Ja pakalpojuma sniedzējs – pasts/ ekspresspasts/ loģistikas operators pats nedeklarē ievestos sūtījumus, tam jāērķinās, ka saņēmējs var atteikties no sūtījuma saņemšanas (nevēlas maksāt nodokļus vai nevēlas maksāt par deklarēšanas pakalpojumu, vai vēlas pats deklarēt).

Praksē tas nozīmē to, ka saziņai ar klientu ir jānotiek un šī saziņa vienlaikus var ietvert pilnvarojuma sakārtošanu.

3. Kas ir deklarētājs, ja importētājs (saņēmējs) ir trešās valsts persona?

Deklarētājam jābūt Savienības muitas teritorijā reģistrētai personai, kas nozīmē, ka trešajā valstī reģistrēta persona (juridiska vai fiziska) nevar būt deklarētājs (t.sk. nevar pati elektroniski iesniegt muitas deklarāciju). Pārstāvot trešajā valstī reģistrētu personu, pārstāvis darbojas netiešajā pārstāvībā vai, atsevišķos gadījumos, pārstāvis ir deklarētājs bez pārstāvības.

4. Deklarētājs, pārstāvība IOSS shēmas gadījumā

IOSS shēmas gadījumā H7 deklarācijas iesniedz ekspresspasta, pasta vai pārvadājuma pakalpojuma sniedzējs.

Ņemot vērā IOSS sūtījumu apstrādes procesu, kad sūtījumus var atmuitot jebkurā dalībvalstī, atmuitojot Latvijā, saņēmējs var būt arī, piemēram, Lietuvā dzīvojoša persona. Līdz ar to šādā situācijā pilnvarojumu apliecināšu dokumentu nav iespējams iegūt.

Faktiski vienīgais praktiski izmantojamais risinājums ir – ekspresspasta operators atmuito preces savā vārdā (ekspresspasts ir deklarētājs).

Ja tiek iesniegtas IOSS deklarācijas, pēc būtības preces tiek atmuitotas trešo valstu pārdevēja uzdevumā, kas izslēdz tiešās pārstāvības izmantošanu, turklāt pilnvarojums no trešo valstu pārdevēja praksē nav pieejams.

Informācija par personu, t.sk. deklarētāja norādīšanu H7 deklarācijas datu elementos, atrodama atvērumā "IOSS sūtījumu deklarēšana".

5. Deklarētājs, pārstāvība DDP gadījumā

Incoterms 2020 DDP (*Delivered Duty Paid*) noteikums "piegādāts ar nodevas samaksu (galamērķa vietas nosaukums)" paredz pārdevējam uzņemties vislielākās saistības, proti, preces nogādāt līdz pircējam un nodrošināt arī muitas formalitāšu nokārtošanu un muitas maksājumu samaksu. Šādos gadījumos ne tikai transportēšanas izmaksas, bet arī maksa par muietošanu un nodokļi tiek iekļauti preces cenā, t.i. preču saņēmējs tos jau ir samaksājis, savukārt preču muietošanu veic pārdevēja deleģēts pārstāvis, kas visbiežāk ir pārvadātājs vai pasts/ekspresspasts.

Ja sūtījums izdarīts uz DDP noteikumiem, saņēmējam nav pienākums iesaistīties muietošanā, tai skaitā veikt nodokļu

nomaksu, līdz ar to pilnvarojums no preču saņēmēja nav nepieciešams ne H7, ne standarta deklarācijai.

Informācija par personu, t.sk. deklarētāja norādīšanu H7 un standarta deklarācijas datu elementos, atrodama atvērumā “DDP sūtījumu deklarēšana”.

6. Atbildības jautājumi

Deklarētāja un pārstāvja atbildība ir noteikta Savienības Muitas kodeksa ⁴¹ 15.pantā.

Muitas likuma 29.panta trešajā daļā paredzēta administratīvā atbildība par nepatiesas informācijas vai dokumentu iesniegšanu muitas iestādei Savienības Muitas kodeksa 15. un 163.pantā minētajos gadījumos. Saskaņā ar šo tiesību normu pie administratīvās atbildības tiek saukts attiecīgās informācijas vai dokumenta iesniedzējs.

Saskaņā ar Administratīvās atbildības likuma 5.panta pirmo daļu administratīvais pārkāpums ir personas prettiesiska, vainojama rīcība (darbība vai bezdarbība), par kuru likumā vai pašvaldību saistošajos noteikumos paredzēta administratīvā atbildība.

Savienības Muitas kodeksa 15. panta 2. punkta pirmajā daļā noteikts: kad persona muitas dienestiem iesniedz muitas deklarāciju, pagaidu uzglabāšanas deklarāciju, ieviešanas kopsavilkuma deklarāciju, izvešanas kopsavilkuma deklarāciju, reeksporta deklarāciju vai reeksporta paziņojumu, vai pieteikumu atļaujas vai jebkura cita lēmuma saņemšanai, attiecīgā persona kļūst atbildīga par visu turpmāk norādīto:

deklarācijā, paziņojumā vai pieteikumā sniegtās informācijas pareizību un pilnīgumu;

visu to dokumentu īstumu, pareizību un spēkā esamību, kas pamato deklarāciju, paziņojumu vai pieteikumu;

attiecīgā gadījumā – par visu pienākumu izpildi saistībā ar attiecīgās muitas procedūras piemērošanu konkrētajām precēm vai ar atļauto darbību veikšanu.

Saskaņā ar šā punkta otro daļu pirmo daļu piemēro arī attiecībā uz jebkuru informāciju jebkurā citā veidā, ko pieprasa sniegt muitas dienesti vai kas sniegta muitas dienestiem.

Savukārt punkta trešā daļā nosaka, ja deklarāciju vai paziņojumu, vai pieteikumu iesniedz vai informāciju sniedz attiecīgās personas pārstāvis muitā, kā minēts 18. pantā, tad šā punkta pirmajā daļā noteiktie pienākumi uzliek saistības arī minētajam pārstāvim muitā.

No minētajām Savienības Muitas kodeksa normām kopsakarā ar Muitas likuma 29.panta trešo daļu, ņemot vērā Administratīvās atbildības likuma 5.panta pirmo daļu, konstatējams, ka, tiešajam pārstāvim Savienības Muitas kodeksa 18. panta 1. punkta otrās daļas izpratnē ir paredzēta administratīvā atbildība par nepatiesas informācijas vai dokumentu iesniegšanu muitas iestādei.

Vērtējot, vai konkrētā rīcība konkrētajos apstākļos ir atzīstama par administratīvo pārkāpumu Administratīvās atbildības likuma 5. panta pirmās daļas izpratnē, ir vērtējams, vai persona, kura muitas iestādē iesniedza nepatiesu dokumentu vai informāciju, zināja, ka attiecīgais dokuments vai informācija ir nepatiesa, vai personai bija iespējas rīkoties, lai nepieļautu nepatiesa dokumenta vai informācijas iesniegšanu, un vai persona atbilstoši apstākļiem rīkojās, lai muitas iestādē neiesniegtu nepatiesu dokumentu vai informāciju.

Vērtējot, vai tiešā pārstāvja rīcībā ir Muitas likuma 29. panta trešajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs, ņemams vērā, vai tiešajam pārstāvim bija pienākums (iespēja) pārbaudīt to dokumentu vai informācijas patiesumu, kuru tiešais pārstāvis iesniedza muitas iestādei. Jā šāda pienākuma tiešajam pārstāvim nebija, tiešais pārstāvis pie administratīvās atbildības nav saucams. Piemēram, ja tiešā pārstāvja darbības aprobežojas ar citu personu sagatavotas informācijas pārņemšanu (piemēram, elektronisku datu pārņemšana no nosūtītāja) un tālāku nodošanu muitas iestādei, pastāvot apstākļiem, ka tiešajam pārstāvim nav tehnisku nespēju izmainīt no citas personas saņemto un muitas iestādei

iesniegto informāciju, nav pamata uzskatīt, ka šādā gadījumā tiešā pārstāvja rīcībā ir administratīvā pārkāpuma sastāvs.

Vienlaikus ņemams vērā, ka personas labticība nav atzīstama par apstākli, kas izslēdz administratīvo atbildību.

Šī atvērumā informācijas sagatavošanā izmantots Savienības Muitas kodeksa 5.panta 6) un 15) punkts, 15., 18., 19. un 170.pants

^[1] Eiropas Parlamenta un Padomes 2013.gada 9.oktobra Regula Nr.952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeks

Plašāku informāciju par dažādiem zemas vērtības sūtījumu muitošanas un PVN jautājumiem var atrast:

Eiropas Komisijas vadlīnijās ZEMAS VĒRTĪBAS SŪTĪJUMU IMPORTS UN EKSPORTS - E-KOMERCIJAS PVN PAKETE “Norādījumi dalībvalstīm un uzņēmējiem”

Eiropas Komisijas Paskaidrojumos par e-komercijas PVN noteikumiem
<https://www.vid.gov.lv/lv/e-komercija>